

شناسایی و رتبه‌بندی چالش‌های بکارگیری فناوری اطلاعات در حسابداری

سمیه فریادرس ۱ و سید حسین سید آقایی ۲

۱مسئول فناوری اطلاعات و ارتباطات، شهرداری نهاوند، نهاوند، ایران (نویسنده مسئول) amoozesh2059@gmail.com

۲مسئول درآمدهای عمومی، شهرداری نهاوند، نهاوند، ایران seyedaghaee@gmail.com

چکیده

تحولات عظیم در سال‌های اخیر در زمینه فناوری، زمینه‌ی حرفه‌ای حسابداران را تحت تأثیر قرار داده و فناوری اطلاعات نیز همانند سایر تکنولوژیها، ظرافت‌ها و نکات خاصی را به همراه دارد، که عدم توجه به آنها، استفاده بهینه از این فناوری را تحت تأثیر قرار داده و حتی ممکن است سازمان را با تهدید یا چالش‌های جدی روبرو سازد، با توجه به اینکه تغییرات سریع فناوری اطلاعات، سبب شده است تا رایانه‌ها خیلی آسان‌تر و وسیع‌تر از گذشته مورد استفاده قرار گیرند و وظایف حسابداری با دقت بیشتری انجام شود، اما از طرف دیگر، این فناوری پیشرفته، خطرات تازه و البته مهمی را درموردزمینه حسابداری به وجود آورده است و حسابداری را با چالش‌های زیادی همراه ساخته است. پژوهش حاضر با هدف شناسایی و اولویت‌بندی چالش‌های بکارگیری فناوری اطلاعات در حسابداری انجام گرفته است. روش مورد استفاده از نوع توصیفیپیمایشی بوده و داده‌ها با استفاده از روش کتابخانه‌ای و میدانی جمع‌آوری شده است. جامعه آماری پژوهش حاضر از اساتید و خبرگان و متخصصین حسابداری استان یزد تشکیل می‌دهند که حجم جتمعه ۳۶۵ بوده است و حجم نمونه ۱۸۵ بوده است. براساس مدل پیشنهادی تحقیق، پس از طراحی پرسشنامه و نظر سنجی از خبرگان استان یزد در زمینه حسابداری ۳۴ چالش تعیین شد و در سه دسته‌ی کلی طبقه‌بندی شد و به شیوه نظر سنجی از خبرگان تلاش شد تا میزان اهمیت هر یک از ابعاد و مولفه‌ها مؤثر فناوری اطلاعات برحسابداری به دست آید و در نهایت، این چالش‌ها با استفاده از نرم افزار spss ۲۲ و روش تکنیک topsis رتبه‌بندی شد. نتایج نشان داد که از چالش‌های شناسایی شده به ترتیب عوامل محیطی، ساختاری و در آخر عوامل فنی با مقادیر $0/567$ و $0/552$ و $0/542$ اهمیت بیشتری دارند و در بین عوامل محیطی، عامل طراحی و تولید نرم افزار با وزن نهایی $0/855$ و در بین عوامل ساختاری، عامل عدم یکسان بودن نرم افزارهای بکاررفته با وزن نهایی $0/807$ و در عوامل فنی، عامل ناهمگونی سخت افزارها با وزن نهایی $0/947$ اولویت اول را به خود اختصاص دادند. با توجه به یافته‌های تحقیق می‌توان گفت عامل محیطی مهم‌ترین چالش پیش روی کاربرد فناوری اطلاعات در حسابداری است. از این رو برنامه‌های مناسب برای رفع این مانع ضروری و اجتناب ناپذیر است.

واژه‌های کلیدی: سیستم اطلاعات حسابداری، رتبه‌بندی، فناوری اطلاعات، حسابداری

مقدمه

دوران جدید که به عصر اطلاعات موسوم است، دوران فناوری اطلاعات و ارتباطات است. بشر امروز جامعه ای مبتنی بر فناوری اطلاعات را تجربه می کند که از ویژگی های خاص خود برخوردار است (کاظمی مصطفی و همکاران، ۱۳۹۷). در سال های اخیر که فناوری اطلاعات موضوع دسترسی آسان را به اطلاعات محیا ساخته، تضاد فزاینده ای میان مدل های سنتی حسابداری و انتظارات کاربران پدید آمده است. فناوری اطلاعات باعث تغییر در محیط کسب و کار شده است (عرب مازار یزدی، ۱۳۹۴). و حسابداری، زبان رسمی ارتباط تجاری است که به شرکت امکان نمایش درونی و بیرونی را می دهد همچنین می بایست به سرعت با محیط جدید تجارت جهانی که دستخوش تغییرات مستمر و تغییر شکل هستند تعدیل یابد. این تعدیل، بدون کمک اطلاعات جدید تکنولوژی و زیرساخت های کامپیوتری امکان پذیر نیست. از طرفی شبکه های ارتباطی و سیستم های اطلاعاتی خطرناک است، چرا که ممکن است در برگزیده ی وقایع غیر منتظره ای مثل تخریب سیستم های اطلاعاتی و از بین رفتن اطلاعات و در نتیجه تصمیم گیری های نادرست شود دیویس (۱۹۹۷) معتقد است که امروزه تغییرات فناوری اطلاعات در دامنه ی بزرگتری نسبت به گذشته صورت می گیرد و بسیاری از این تغییرات مطابق با سیستم های اطلاعاتی حسابداری سازمان ها می باشد. در کنار این سازگاری و تطبیق، پیشرفت های فناوری تهدیدات امنیتی جدیدی را برای سیستم های اطلاعاتی رایانه ای ایجاد کرده است (ایهان و ویسای، ۲۰۱۹).

در این فصل در ابتدا به بیان مسأله و تشریح ابعاد آن پرداخته و پس از آن ضرورت و اهمیت تحقیق مورد بررسی قرار می گیرد و سپس اهداف تحقیق، سوال و فرضیه های تحقیق ارائه می گردد و در انتها متغیرها و تعاریف واژگان بیان می شود. با توجه به اینکه استانداردهای حسابداری در طول سالیان بدون تغییرات اصلی، ثابت باقی مانده است اما فناوری اطلاعات روز به روز در حال تغییر می باشد، کمیته ها و جامعه ی حسابداری به تغییر در آموزش حسابداران نیازمند بودند که این تغییر به کمک افزایش دانش سیستم های اطلاعاتی و دانش فناوری اطلاعات امکان پذیر می باشد که این امر باعث تسهیل فرآیند محاسبات و همچنین ارائه ی بهتر داده های تجاری برای تصمیم گیری مؤثرتر خواهد بود ولی در مقابل آن با محدودیت ها و مشکلاتی نیز روبرو است. (مورتی و همکاران، ۲۰۱۸).

پیش از این، در شرکت های مختلف به دست آوردن اطلاعات صحیح و به موقع، امری بسیار پر هزینه و مشکل بود تا اینکه علوم مدیریت و حسابداری با در اختیار گرفتن سیستم های مکانیزه توانستند به اهداف سازمانی خود دست یابند. امروزه که با اصطلاحاتی همچون انفجار اطلاعات روبرو هستیم، از فناوری اطلاعات به عنوان راه رهایی از چنین معضلاتی یاد می شود (علی نژاد ساروکلائی، ۱۳۹۷). اما فناوری اطلاعات نیز همانند سایر تکنولوژی ها، ظرافت ها و نکات خاصی را به همراه دارد، که عدم توجه به آنها، استفاده بهینه از این فناوری را تحت تأثیر قرار داده و حتی ممکن است سازمان را با تهدید یا چالش های جدی روبرو سازد. امروزه یکی از مهم ترین ابعاد فناوری اطلاعات، امنیت آن می باشد. یکی از مسائلی که می تواند حیات و برتری سازمان ها را در محیط پر ریسک و رقابتی حفظ کند، توانایی امنیتی این سازمان ها در مقابله با تهدیدات مجازی می باشد فناوری اطلاعات با اینکه در حوزه حسابداری باعث پیشرفت شگرفی شده است اما باعث به وجود آمدن موانع و چالشهای زیادی از جمله موانع نرم افزاری و سخت افزاری، موانع سازمانی و ساختاری، موانع ارتباطی، موانع محیطی، موانع ناشی از طرح های انسانی اشاره کرد. در این پژوهش ما به دنبال یافتن موانع و چالشهای فناوری اطلاعات در حسابداری هستیم که ابتدا ما به شناسایی این عوامل می پردازیم و سپس این عوامل را رتبه بندی می کنیم.

مبانی نظری

چالش: شرایط و وضعیت جدیدی که مسیر آینده جامعه را از بیرون مورد هجوم قرار داده حفظ تعادل آن را دچار مشکل و مستلزم تلاشی سخت و سرنوشت ساز می سازد. چالش دارای خصوصیات هم چون عینی بودن، جدید بودن، وضعیت ناظر به آینده، بیرونی بودن و غیر ارادی بودن آن است. چالش ها، هم خطر آفرین اند. هم فرصت ساز. نه اینکه لزوماً خطر ساز باشند (MOPB ۲۰۰۱).

فناوری اطلاعات: فناوری اطلاعات را می توان فنون و ابزارهایی داشت که در جهت بهینه سازی و پشتیبانی فعالیتهای سازمان، بر محور اطلاعات و دانش به کار گرفته می شود. در تعریف جامع، کاربرد فناوری، برای فرایندهای کسب و کار، جمع آوری داده و تولید اطلاعات با ارزش برای مدیران است (اعتمادی و همکاران، ۱۳۹۳).

حسابداری: حسابداری به عنوان یک نظام پردازش اطلاعات، داده های خام مالی را دریافت نموده آنها را به نظم در می آورد. محصول نهایی نظام حسابداری گزارش ها و صورت های مالی است که مبنای تصمیم گیری اشخاص ذینفع (مدیران، سرمایه گذاران، دولت و ...) قرار می گیرد.

چالش های فناوری اطلاعات در حسابداری

در بسیاری از تحقیقات خارجی در محدوده استفاده از فناوری اطلاعات در شرکت ها، مهمترین عامل در بکارگیری سامانه های اطلاعاتی و خرید سخت افزارها و نرم افزارهای رایانه ای کردن سامانه حسابداری بوده است. برای مثال در تحقیق انجام شده در کشور استرالیا (۱۹۹۷) درباره شرکت های کوچک، بیان شده است که ۷۶ درصد از شرکت های مورد مطالعه حداقل دارای یک رایانه بوده اند و ۷۵ درصد از آنها نیز از نرم افزار حسابداری استفاده می کرده اند. برگ (۱۹۹۸) در بررسی نحوه پذیرش فناوری اطلاعات در شرکت ها بیان داشته است که مهمترین نرم افزار مورد استفاده حسابداران در شرکت ها، نرم افزار حسابداری بوده است (همچنین برگز ۱۹۹۷ و ونزلر ۱۹۹۶).

در بررسی که در سال ۲۰۰۵ توسط کمیسیون نظارتی در انگلیس درباره استفاده های نادرست از آی تی انجام شد، نشان داده شد که اکثر دلایل استفاده نادرست می تواند به فاکتورهایی مرتبط شود که مربوط به افراد است. در این بررسی بیان شده است که یک سوم موارد مرتبط با «فقدان آگاهی امنیتی» و ۲۴ درصد از آن به «آموزش ناکافی یا نادرست» اشاره دارد که این نشان می دهد که اگر افراد می خواهند امنیت به صورت اثر بخش حفظ کنند، باید بدانند که چه انتظاری از آنها در این زمینه می رود. ون سولمز و همکارانش تنوعی از مسائل سازمانی مرتبط با رفتار امنیت اطلاعات که شامل نظارت و بررسی (۲۰۱۴) برآوردن و اجابت خط مشی های امنیت اطلاعات (۲۰۱۴) و آگاهی امنیتی (۲۰۱۴) است را توصیف و تحلیل کرده اند.

فناوری نوین اطلاعات سبب حذف پاره ای از مخاطرات ذاتی سیستم های قدیمی تر یا دستی شده یا به شدت احتمال وقوع چنین مخاطراتی را کاهش داده است. این موارد را می توان در زمره مزیت کاربرد سیستم های ماشینی به حساب آورد سه مورد از مخاطراتی که به نوعی در سیستم های جدید عملاً حذف شده عبارتند از: (۱) خطای انسانی. (۲) فقدان ثبات رویه (۳) وجود انگیزه برای خرافکاری و خیانت در امانت در میان عوامل انسانی. اما فناوری اطلاعات به دلیل ویژگیهای خاص خود زمینه ساز مخاطرات تازه ای برای سازمان ها است.

ویژگی های ذاتی سیستم های ماشینی عملاً تهدیدات تازه ای را متوجه منابع شرکت ها به ویژه منابع اطلاعاتی باارزش آنها ساخته است. مواردی از این تهدیدات عبارتند از:

(۱) متمرکز بودن داده ها: سرقت اطلاعات متمرکز آسان تر است و نیز امکان حذف جمعی اطلاعات بوسیله یک اشتباه کوچک، وجود دارد همچنین امکان نابودی حجم بزرگی از اطلاعات در صورت بروز حوادثی چون آتش سوزی و بلایای طبیعی وجود دارد.

(۲) تمرکز عملیات در سیستم های جدید پیچیده تر شدن عملیات، نبود تفکیک وظایف و ناتوانی قضاوت در ماشین، از جمله مخاطرات هستند.

(۳) نامشهود بودن عملیات

(۴) سرعت زیاد: این ویژگی در عین حال که مفید است می تواند منجر به ضرر گردد. مدل تکرار خطا به دفعات زیاد و با سرعت بالا و انتقال سریع آن به سایر سیستم های مرتبط

(۵) مخاطرات دیگری چون ارزان بودن اطلاعات و نیز تبادل اطلاعات در سطح وسیع که می تواند باعث سرقت اطلاعات و یا جاسوسی گردد (مصدر، ۱۳۹۹).

دیویس معتقد است که امروزه تغییرات فناوری اطلاعات با دامنه بزرگ تری در مقایسه با گذشته صورت می گیرد و بسیاری از این تغییرات با سیستم های اطلاعاتی حسابداری سازمان ها مطابقت یافته اند. در کنار این سازگاری و تطبیق، پیشرفت های فناوری، تهدیدات امنیتی جدیدی را نیز برای سیستم های اطلاعاتی رایانه ای ایجاد کرده است (دیویس، ۱۹۹۷).

شوایتزر اصلی ترین تهدیدات امنیتی برای اطلاعات الکترونیک را به شرح زیر عنوان می کند:

- کاهش میزان پوشیدگی اطلاعات و خطر افشای اطلاعات محرمانه
- ربودن اطلاعات
- استفاده غیر مجاز از اطلاعات
- استفاده کلاهبردارانه از رایانه ها و تجهیزات
- کاهش صحت و درستی اطلاعات به علت تغییر یا دستکاری عمدی و غیر مجاز در داده ها
- کاهش خدمات رایانه ای به دلیل اعمال معاندانه عمدی و غیر مجاز (شوایتزر، ۱۹۹۷).
- هورن و سلین نیز عادی ترین نوع تقلب های رایانه ای را در شش طبقه به شرح زیر طبقه بندی کردند:
- تغییر داده های ورودی: تغییر داده های ورودی نیازی به داشتن مهارت های رایانه ای چندانی ندارد. فقط لازم است بدانند که سیستم چگونه عمل می کند تا بتواند ردپای خود را از بین ببرد.
- دزدیدن زمان وقت رایانه: استفاده از رایانه برای انجام دادن کارهای غیرمجاز، مثل انجام امور شخصی و تقلب محسوب می شود، حتی اگر فرد آگاه نباشد که در حال انجام عملی نادرست است.

• سرقت نرم افزار: تخمین زده می شود که در ازای هر نسخه کپی قانونی از یک نرم افزار، بین ۱ تا ۵ مورد کپی برداری غیر قانونی از آن نرم افزار صورت می گیرد و این عمل برای صنعت نرم افزار، هزینه ای بین ۲ تا ۴ میلیارد دلار در سال خواهد داشت.

• تغییر یا ربودن پرونده های داده ها: اطلاعات ممکن است اغلب از سوی کارکنان ناراضی برای صدمه زدن به سازمان و ایجاد آثار زیان بار تغییر یابند، حذف شوند و یا مورد دستکاری قرار گیرند. همچنین ممکن است اطلاعات به سرقت رفته و به رقبا یا سایر کسانی فروخته شوند که بتوانند از آن اطلاعات منفعت و فایده ای کسب کنند.

• دزدی یا استفاده نادرست از خروجی رایانه: شبکه های رایانه ای در سازمانها غالباً داده های خروجی از رایانه ها در معرض دسترسی تعداد زیادی از کاربران قرار می دهند. به عنوان نمونه، از طریق چاپگرهای مشترکی صورت می گیرد که در مکان های عمومی سازمان برای دسترسی راحت تر همه افراد قرار داده می شوند. از طرفی صفحه نمایش رایانه غالباً به سهولت از سوی دیگران قابل مشاهده است و اطلاعات فرستاده شده از طریق ایمیل های داخل شرکت، ممکن است در قسمتی از سازمان متوقف شوند. هر چقدر اطلاعات و خروجی های سیستم حساس تر باشند، به همان میزان توجه و کنترل مورد نیاز برای آن اطلاعات هم افزایش می یابد.

• دسترسی غیر مجاز به سیستم یا شبکه: با توسعه استفاده از اینترنت و انعطاف پذیری و آسانی که سیستم های شبکه ای پیدا کرده اند، لازم است که در مورد پرونده های حساس در سیستم مراقبت، توجه خاصی به عمل آید. شبکه ها نیز به دلیل ضعف امنیتی، غالباً از سوی حکرها آسیب پذیر هستند.

بر طبق نظر سادوسکای و همکاران (۲۰۰۳) به طور کلی چالش های امنیتی به ۴ دسته ذیل تقسیم می گردد: ۱- چالشهای امنیتی رایانه ۲- چالش های امنیتی سیستم اطلاعاتی ۳- چالشهای امنیتی در شبکه

۴- چالش های امنیتی کاربران تقسیم می گردد. کنترل های فراهم کننده امنیت اطلاعات می توانند فیزیکی یا تکنیکی و مدیریتی باشد. کنترل های فیزیکی شامل تهدیدات فیزیکی و ایمن سازی فیزیکی اطلاعات و کنترل های مدیریتی در دو سطح کاربردی و مرکزی و شامل ایمن سازی مدیریتی و خط مشی سازمان بوده همچنین کنترل های تکنیکی و تهدیدات آن در شبکه رایانه، کاربران و سیستم های اطلاعاتی به وجود می آید (فارس، ۱۳۸۷).

روش تحقیق

در تحقیق حاضر از روش کتابخانه ای و میدانی جهت جمع آوری داده های تحقیق استفاده شده است. با استفاده از روش کتابخانه ای مبانی نظری تحقیق در خصوص شناسایی چالشهای فناوری اطلاعات در حسابداری تدوین خواهد شد. در مرحله اول براساس مطالعات کتابخانه ای و نظر اساتید و خبرگان پرسشنامه طراحی گردیده و در بین خبرگان حسابداری پخش گردید و پس از شناسایی عوامل توسط آزمون t، توسط تکنیک تاپسیس، عوامل رتبه بندی می گردد. جامعه آماری پژوهش حاضر از اساتید و خبرگان و متخصصین حسابداری استان یزد تشکیل می دهند که تعداد ۳۶۵ می باشند. نمونه منتخب شامل خبرگان و اساتید و متخصصین در حوزه حسابداری و مالی در استان یزد می باشند که تعداد ۱۸۵ می باشند.

یافته‌ها

در این بخش ابتدا اطلاعات بدست آمده از افراد نمونه در تحقیق پرداخته و سپس به تجزیه و تحلیل فرضیات مطرح شده با استفاده از نرم افزار SPSS22 و TOPSIS پرداخته میشود. در مرحله اول اطلاعات عمومی به دست آمده از سوالهای عمومی پرسشنامه مورد تجزیه و تحلیل قرار میگیرد و در مرحله دوم، با استفاده از روشهای آمار استنباطی از قبیل میانگین جامعه (t استیودنت) مورد آزمون قرار میگیرد و در مرحله سوم به رتبه بندی متغیرها با استفاده از تکنیک تاپسیس خواهیم پرداخت.

جدول ۱- میزان نوع شغل و میزان آشنایی بانرم افزار حسابداری

میزان آشنایی با نرم افزار حسابداری	حسابدار	حسابرس	جمع
کم	۱	۰	۱
متوسط	۳۵	۱۰	۴۵
زیاد	۲۹	۵	۳۴
جمع	۶۵	۱۵	۸۰

همانطور که از جدول ۱، استنباط میشود از تعداد ۶۵ حسابدار در نمونه، در سطح متوسطی با نرم افزار حسابداری آشنایی دارند و از تعداد ۱۵ حسابرس موجود در نمونه، حدود ۱۰ نفر که بیشترین فراوانی را نیز از آن خود کرده در سطح متوسط با نرم افزار حسابداری آشنایی دارند.

در تحقیق حاضر برای تعیین معنیداری اختلاف بین میانگین یک متغیر با یک مقدار ثابت از آزمون t تک نمونه‌ای استفاده گردید که با توجه به طیف در نظر گرفته شده در پاسخها، مقدار آزمون برابر ۵ در نظر گرفته شده است. یک شاخص زمانی مهم است که میانگین امتیازات کسب شده توسط شاخص حداقل برابر با ۳ باشد.

چالشهای فناوری اطلاعات در حسابداری: ابتدا کلیه عوامل مؤثر در تعیین معیارهای اصلی و عوامل مربوط به آنها، به شرح تشریح شده در مدل مفهومی پژوهش پرداخته شده است. پس از شناسایی معیارها لازم است ارتباط بین این عوامل مشخص شود. برای این کار، از نظرات گروهی از متخصصین ذیربط استفاده شده است. این بخش از پژوهش به رتبه بندی تمام چالشهای مورد مطالعه اختصاص دارد. شیوه انجام این رتبه بندی براساس رویه معمول در تصمیم گیری چند معیاره و در سه مرحله صورت گرفته است: ۱- ایجاد ماتریس تصمیم ۲- وزن دهی به معیارهای تصمیمگیری ۳- اجرای یک تکنیک رتبه بندی گام اول: تشکیل ماتریس همه تکنیکهای چند معیاره براساس یک ماتریس تصمیم طراحی شده اند که سطرهای ماتریس همان گزینه های «قابل انتخاب» و ستونهای آن متشکل از «معیارهای انتخاب» میباشد. سطرهای ماتریس تصمیم در پژوهش حاضر، ۱۱ پرسشنامه میباشد. در خصوص نحوه رسیدن به رتبه بندی، چالش که اهمیت بیشتری دارد از امتیاز بیشتری برخوردار میباشد. ما ابتدا کلیه متغیرها را رتبه بندی می کنیم و بعد براساس عوامل رتبه بندی می کنیم. گام دوم: وزن دهی به معیارهای تصمیمگیردر این تحقیق وزندهی تمام معیارها به صورت یکسان میباشد و تمام متغیرها از وزن یکسان برخوردارند.

گام سوم: اجرای روش تاپسیس برای رتبه‌بندی گزینه هاتکنیک تاپسیس در گامهای زیر رتبه بندی گزینه های تصمیم می‌پردازد.

رتبه‌بندی عوامل: با اخذ میانگین نسبی شاخصهای هر مولفه از گزینه ایده‌آل، میتوان به یک نوع رتبه‌بندی از عوامل به ترتیب زیر دست یافت:

جدول ۲- رتبه‌بندی تمام عوامل

رتبه	مولفه‌های مورد بررسی	امتیاز رتبه
۱	محیطی	۰/۵۷۶۳۶۹۳۸۵
۲	ساختاری	۰/۵۵۲۲۹۴۷۹۶
۳	فنی	۰/۵۴۷۷۶۴۰۰۵

نتایج

مطالعه حاضر به منظور شناسایی و رتبه بندی چالش های فناوری اطلاعات در حسابداری اجرا شده است. هدف نهایی از این تحقیق شناسایی و رتبه بندی چالش های فناوری اطلاعات در حسابداری است. جامعه آماری مورد مطالعه در این پژوهش، متخصصین، اساتید و خبرگان استان یزد می باشند و پژوهش از طریق پرسشنامه انجام شده است.

چالش های مناسب بکارگیری فناوری اطلاعات در حسابداری کدامند؟

در این پژوهش با استفاده از نظر سنجی خبرگان استان یزد، ۳۴ شاخص برای چالش های بکارگیری فناوری اطلاعات در حسابداری شناسایی گردید که در جدول ۱، ارائه گردیده است. تمامی چالش های شناسایی شده معنی دار می باشند. تعداد تنوع موانع یافت شده برای کاربرد فناوری اطلاعات در حسابداری تنوع بالای دارند. این متغیرها توسط آزمون t (تک نمونه ای) و توسط نرم افزار SPSS ۲۲ شناسایی گردید.

رتبه بندی چالش های بکارگیری فناوری اطلاعات در حسابداری چگونه است؟

برای پاسخ به دومین سوال پژوهش، در فاز دوم تحلیل دادهها، شاخص های اندازه گیری شده با رویکرد تصمیم گیری چند معیاره رتبه بندی شدند. معیارها با توجه به درجه اهمیت آنها، شناسایی شدند و از طریق تکنیک تاپسیس در دو مرحله شناسایی شدند مرحله اول کلیه معیارها با توجه به درجه اهمیت آنها طبقه بندی شدند و در وهله ی دوم هر کدام از معیارها براساس عوامل طبقه بندی شده درجه بندی شدند و نتیجه این طبقه بندی با توجه به درجه اهمیت آن، «عوامل محیطی»، «عوامل ساختاری» و «عوامل محیطی» می باشد.

منابع

- اعتمادی، حسین، الهی، شعبان، حسن آقایی، کامران. (۱۳۹۵). « بررسی تاثیر فناوری اطلاعات بر ویژگیهای کیفی اطلاعات حسابداری». بررسی‌های حسابداری و حسابرسی، ۳ (۴۳)، ۳-۲۴. آ
- شمس زاده، باقر و نسیمه گراوند. (۱۳۹۴). امنیت و تهدیدهای امنیتی در سیستم‌های اطلاعاتی حسابداری. مقاله منتشر شده در کنفرانس بین المللی حسابداری، مدیریت، و نوآوری در کسب و کار. گیلان: موسسه پویندگان اندیشه‌های نو و شهرداری موسسه سرا، مجتمع فرهنگی و هنری فارابی اداره فرهنگ و ارشاد.
- صرافی زاده، اصغر. (۱۳۸۸). سیستم اطلاعات مدیریت (رویکرد راهبردی). تهران: انتشارات ترمه.
- طالقانی محمد و شیوا حسنی مقدم. (۱۳۹۲). مقدمه‌ای بر اتوماسیون اداری با رویکرد سیستم‌های اطلاعاتی. مقاله منتشر شده در مجله عصر فناوری. ۷۲.
- طباطبایی نژاد، سید محسن. (۱۳۹۴). شناسایی موانع توسعه سیستم‌های اطلاعاتی حسابداری رایانه‌ای در شرکت‌های تولیدی استان خوزستان. پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه شهید چمران اهواز. عرب مازار
- عرب مازار یزدی، محمد. (۱۳۹۴). تغییر سیمای حسابداری در عصر سلطه فناوری اطلاعات: حسابداری، (۱۷۰)، ۲۵-۲۸.

- عزیزی، شریف، ابوالفضل و شمس زاده، باقر (۱۳۹۴). سیستم‌های اطلاعاتی رایانه‌ای حسابداری در مقابل تهدیدهای امنیتی . مقاله منتشر شده در کنفرانس ملی مدیریت و حسابداری. تهران: موسسه اطلاع رسانی تارکیش.
- علی‌نژاد ساروکلای، مهدی (۱۳۹۱). بررسی میزان استفاده از فناوری اطلاعات در ارائه گزارش‌های حسابداری برای گرفتن تصمیم توسط مدیران شرکت. پژوهش‌های تجربی حسابداری مالی ۲(۱)، ۵۳-۶۴.
- کاظمی، مصطفی، قیاضی مرجان و ملیحه میرزاد. (۱۳۹۷). بررسی موانع استفاده بهینه از فناوری اطلاعات در صنعت بیمه ایران، دانش و توسعه، ۱۵(۲۳)، ۷۴-۹۰.
- مصدر، علی (۱۳۹۹)، سخنی بادنشجو. حسابداری، (۱۴۶)، ۴۰-۴۵.
- یزدی و محمدی، نازنین (۱۳۸۵). تهدیدات امنیتی در سیستم‌های اطلاعاتی حسابداری رایانه‌ای: ماهنامه حسابداری، ۲۱ (۱۷۹) ۲۲.